

gnitatem; hilari vultu reponebat Urbiola: *Nul- lum est in animorum utilitatem officium, quod quem- libet Sacerdotem Societatis non deceat: quid me non decebit ministerium informandi puerulos, qui ab innocentia sunt instar coelestium Geniorum? Si- quem autem offendat auditorum conditio* (nam lu- dum illum maxime frequentabant Aethiopum li- beri, atque alii colore subnigro, et ex infimo gradu civitatis) *Catechistae munere ad romanam plebem fungebatur Ignatius, familiae nostrae Con- ditor, ejusque tum Supremus Moderator. Et sane Veracruzenses, ac praesertim puerorum, qui instituebantur, Parentes veneratione summa co- lebant; et amabant Socios, eorumque Rectoris demissionem, et aliarum virtutum eminentiam nullis non laudibus efferebant. Consulto lon- giores fuimus in referenda Josephi Urbiolae gu- bernatione, quoniam ad docendum pertinet, quod ex praecipuis est historiae, Magistrae vir- tutum, muneribus; ut etiam quoniam describi- mus hominem, quem ab universis dotibus per- fectissimam Superiorum normam existimamus. Nec in hoc judicio aberrare timemus a verita- te; cum Franciscus Zevallius, vir quidem ut ab aliis dotibus praeclarus, ita etiam a certis- sima scientia cognoscendi homines, palam au- ditus fuerit enuntiare, Josephum Urbiolam, re- nuntiatum ad novitiorum institutionem, alterum esse Quirogam in peritia gubernandi: qui pro- fecto Quiroga id fuit hoc nostro saeculo Mexi- canis tironibus, quod fuere in Societatis infantia, qui sub Lojolae disciplina novitios instituebant.*

JOAN-

JOANNES FRANCISCUS IRAGORRIUS.

Hominis virtutes describere nunc aggre- dior, quem mire gaudeo, per annos a- liquot me cominus aspexisse, observas- se, coluisse; quem propterea jampri- dem credideram inter Mexicanos ab animi do- tibus clariores jure merito annumerandum. Is fuit Joannes Franciscus Iragorrius, natus anno hujus saeculi vicesimo octavo, quarto Idus Ju- lias, ad Aram Matthiae in Monte Pinario, vul- go appellatam *Sierra de Pinos*. Dominicus Ira- gorrius, et Maria Cecilia Riolasa, Cantabri uterque, cum in Novam Hispaniam diversis no- minibus transmeassent, matrimonio copulati sunt Guadalaxarae, quae urbs est Novae Galleciae princeps, tercentis fere a Mexico milliaribus posita, borealis latitudinis paulo ultra gradum primum, et vicesimum. Dominicus id temporis utebatur fortuna, sinminus opulenta, saltem me- diocri; quam vero cum potissimum decorarent pulcherrimae animi dotes, Regius Judex ad prae- dictam Aram Sancti Matthiae dictus est. Illuc e vestigio cum uxore se confert, atque ad an- nos viginti sex ibidem commorati, undecim ha- buere filios, quorum fuit ordine septimus Joannes Franciscus. Postmodum re familiari in deterius ruente, non levibus pecuniae summis (quod

asso-

assolet) ad argenti fodinas male perditis, translati sunt ad oppidum Sanluisiense in Potosinis. Et hoc sane fuit angorum, atque afflictionum tirocinium, quarum uberrimam copiam toto vitae cursu obtulit Joanni Francisco Deus. Inde post tertium annum vita functus Dominicus, in aegerrima viduitate reliquit conjugem, quot filiorum Matrem, tot agitatam doloribus: quippe unde aleret superstitem prolem, quae numerosa quidem erat, omnino non habebat. Ut eunque tamen miseris familiae rebus, Joannes Franciscus in oppido illo studuit latinitalis rudimentis, Magistrum audiens Josephum Camposum, apud Socios Mexicanos notissimum, tum praecelsa mente, tum bonarum artium ornamentis, tum antiquitatis cognitione ingenti, tum etiam eloquentia, tum autem possessione, atque usu latinae linguae perfectissimo. Atque illos jam ab initio sub tali Praeceptore Iragorius fecit progressus, ut ingenio futurum non vulgari odoraretur Camposus, et primum discipulorum singularibus in eundem laudibus omni post tempore meminisset. Ad haec, amabat tenerrimus Matrem optimam, quam animo laceratam videre in ea domestica penuria, maximo sibi fuisse dolori, postmodum asserebat. Proinde nunquam ab eo Mater, quod doleret, habuit: qui nimirum et ipsi placido semper vultu obtemperabat, et ejus potestati lubentissime subjectus erat, nec ad ludos unquam, nisi qui redolerent pietatem, atque innocentiam, declinabat. Fuit etiam a tenero quietissimis moribus,

bus, animo ad Christianam demissionem natura pronus, amore in Mariam Virginem suavissime accensus.

Inter haec pietatis elementa cunctis amabilis adoleverat, atque ad aetatis annum devenerat decimum septimum, quem ipse suae ad Aeternum Numen conversionis initium postmodum appellare consuevit; cum de vitae statu eligendo subiit animum cogitatio. Jam a puerulo, cum Montem Pinarium incoleret, neque adhuc Socios vidisset unquam; Lojolae imaginem casu aspiciens, mire illum adamasse, atque ipsius vexilla velle sequi, fertur cupidissimus clamitasse. Quidquid de hoc fuerit, utique jam grandiusculus, quanquam ad perillustrem Franciscanorum Familiam amplectendam provocaretur, quam frater natus major secutus fuerat; ille ad Jesuitas annumerandum se firmissima voluntate proposuit. Igitur ut primum licuit, ad Provinciae Moderatorem vota tulit, humiliter postulans ad Societatis tirones cooptari; neque tamen id potuit ullis precibus extorquere: cum interrogati Medici, male de ipsius valetudine ominarentur, quam in phthisim vergere palam affirmabant. Vehementer cruciatus est ad hujusmodi repulsam; sed nequaquam idcirco destitit a pio proposito, quod animo maxime insederat. Deprecabatur enixe Deum, ut cujus gratia tam salutare inierat consilium, viam aperiret, ut executioni mandaret aliquando. Interea vero juvenem, qui vicesimum jam ferme aetatis annum attigerat, immittere Mexicum,

xicum, visum est Matri, philosophicis cognitionibus erudiendum. In summa rei familiaris inopia, proficiscenti extra domum suppeditare Mater vix poterat, quo mortem arceret: propterea Mexici cubiculum parvo pretio condixit, ubi et sibi ipse in omnibus ministrabat; et quidquid ab re domestica curanda supererat otii, studio intendebat sollicitus. Et profecto instar miraculi esse potest, in urbe amplissima, quae scateret ubicunque delitiis, juvenem aetate floridum, in summa agendi, et semet gubernandi potestate, nullo praeterea suorum operum teste; non modo non deflexisse ad vitia, verum et pristinam vitae sanctimoniam adauxisse. Inde factum est, ut tum ab opera indefessa, quam litteris navabat; tum ab eminenti ingenio, quod in ludo quotidie apparebat; tum a signis quamplurimis iudicii, et gravitatis praematurae; tum etiam a castigatis moribus, et frequentibus pietatis operibus; quasi homo jam adultus, et longa rerum experientia edoctus videretur. Et hinc opinio illa, quae sensim apud condiscipulos inolevit, Iragorrium optimum esse adolescentem, et plane dignum, cui minus improspere fortuna contigisset. Quae sane opinio cum etiam pervasisset Joannem Villaamilum, ejus in philosophicis Magistrum, cujus benevolentiam sibi merito adolescens conciliaverat; hic tandem Magister obtinere potuit ab Rectore Seminarii Divi Ildephonsi, ut ad ejusdem Collegii Pubem gratis Iragorrius admitteretur. Nec poenituit Moderatorem illum, ad ephe-

ephebos, quos instituere datum sibi erat, talem juvenem adscripsisse; qui et philosophicis cognitionibus inter primos eminebat, et ea erat vultus modestia, studique assiduitate, ut suspicerent ipsum, atque amarent boni; socordes aut aemulatione, aut pudore afficerentur. Absoluto philosophiae curriculo, ut non mediocres a Magistro laudes, ita et publicos honores consecutus est; ac denuo tentavit Provinciae Praesidem movere, ut votorum de ineunda Societate compos fieret. Plus biennio probaverat consilii sui constantiam; et cum alias evanuisent Medicorum omina de valetudine in phtisim inclinante; permagno ipsius gaudio, et voluptate petitioni annuit Provinciae Moderator: qui nihil etiam concedere gravatus est, quoniam candidatus vicesimum tertium aetatis annum jam agebat; ut publicae theses, quas, exeunte philosophico cursu, laude non vulgari defendit, pro periculo essent, quod ex Sociorum more subire debuisset, postquam a tirocinio veniens, alterum dedisset annum repetendae philosophiae.

Facile quisque conjiciet, qualis fuerit Iragorrius in Tepetzotlanensi tirocinio, ubi quocunque se verteret, in exempla pietatis incidebat; cum ultro ad intaminatae vitae perfectionem cucurrisset, quo tempore malorum irritamenta, et libertatis illecebrae suppetebant. Ibi nimirum fundamenta posuit pro ea virtutum universitate, quae postmodum eminere, quocunque fuit in munere collocatus. In primis

P. II.

R

autem

autem ab se avertit horridam quamdam pietatem, aut speciem potius fucatae pietatis appellamus, quae ad modestiam, silentiumque cum nimis concinnare velit externum hominem, mirifice describit inurbanæ rusticitatis imaginem. Iragorrius ad solidam perfectionem totus tendebat; mirabili sinceritate cordis factus erat; suavi, tempestiva, et quasi ingenita modestia custodiebat oculos; linguam silentio fraenabat, cum silere inopportuno non esset; at tamen cum opera, verba, gestus, et totum hominem ad nativæ prudentiæ normam dimitteretur, virtutem in semet depingebat urbanam, atque amabilem. Profecto qui veram probitatem a simulato probitatis nitore non optime dignosceret, nihil admirandæ virtutis in illo adolescente fortasse arbitraretur. Intus vero ipsum novit Petrus Realesius, tum temporis tironum Magister, qui iudicio, prudentiaque maximopere probatum, dignum existimavit, et quem caeteris candidatis præficeret, et quicum ageret familiariter. Societatis vota cum de more nuncupasset, ac paucos menses humanioribus litteris vacasset; ad Zacatechos renuntiatur Magister, qui pueros externos in grammaticis erudiret. Biennium etiam in eo duravit munere, suis auditoribus charus admodum; quos perhumana suavitate cum ad sui benevolentiam alliceret, tum latinis præceptis ipsos imbuebat, tum præsertim ad pietatis amorem, et Christianam consuetudinem informabat. Sacrae deinde scientiæ cum operam dedisset totis ingenii viribus in Me-

xicano Collegio Sanctorum Petri, et Pauli; honores, quos nihil quidem captare unquam curavit, adeptus est, atque Angelopolim missus, qui theses publicas ad diem integrum propugnaret. Per id temporis ad Sacerdotis dignitatem evector cum fuisset, continuo charitas illa, quæ novum Christi Ministrum urgebat intrinsecus, et mirum in modum ad animorum salutem procurandam sollicitabat, erumpere non distulit; dubiumque omnino haud fuit, ipso illo anno, qui parandis dabatur thesibus, plus animis juvandis, quam rei Theologiæ studiis intendisse. Nulli pro confessione postulanti aures denegabat; nulli, qui consilium peteret, non facilis porrigebat: pro quo sane Consilarii officio persæpe requirebatur; cum et eniteret potissimum, et natus omnino videretur Iragorrius dono intelligentiæ tum ad afflictos erigendos, tum ad tempestates conscientiae sedandas, tum ad implicatum quodlibet negotium mira dextèritate solvendum. Quanquam autem in huiusmodi sacris ministeriis obeundis magnam anni partem occupasset; cum ad diem thesibus præfinitam ventum est, nihil pavidus in scholasticam arenam descendit, ingeniique non vulgaris apertissima dedit indicia.

Tertio probandus de more Societatis, ad Sancti Spiritus Collegium in eadem urbe situm transivit: ubi cum præfervide ad annum fere adlaborasset, et domi, et in urbis nosocomiis, in confessiones audiendas, aegrotos omni ope recreandos, in agone positos Christianis

religionibus adjuvandos incumbens; ad Mexicanam Professorum domum, quae sudorum erat amplissima vinea, vocatur Operarius. Atque hic suum illum salutis animorum ardorem effundere tandem potuit; ubi nimirum diu, noctuque charitatis ministerio locus erat: etenim si ve domum adventabant, qui poenitentia expiari vellent; sive pro animam agentibus in subsidium mitteretur; sive instruendi essent, recreandique in carceribus devincti; sive ad mortem parandi capite damnati; sive pueri Christiana rudimenta edocendi; prompto erat ille animo, ad munus quodlibet, qualibet etiam hora, destinaretur. Ad haec, nihil obstitit adversa ejus valetudo, et capitis dolor, quo fere non interrupte cruciabatur; quominus Verbo Dei annuntiando in concionibus vacaret assiduus. Non ille quidem venustis flosculis, quaesitaque artificiose munditie jejunam, et languentem orationem; sed quas longa meditatione res Divinas remanderat, ruminaveratque ad Numinis conspectum, ubi verae Sapientiae origo; eas non nude penitus, atque incompte, digna tamen Sacro Ministro et voce, et eloquentia pronuntiabat. Equidem audiivi Mexici virum clarissimum, quem fama vulgabat, et maximis laudibus efferebat, tanquam Sacrae Eloquentiae principem; qui mecum familiariter colloquens, aperte asseveravit, Iragorrium omnino inter primi nominis Divinos Oratores jure suo annumerandum. Insuper, quasi levia essent robustis animi sui viribus, quae demonstravi-

mus

mus hactenus; novum onus, modestae ipsius indoli sane quamgravissimum, commissum illi fuit. Joachimus Monserratus, Marchio Cruillensis, Praetor ab Rege in Mexicanis, pro filiorum, filiaeque institutione unum aliquem e Sociis a summo Provinciae Magistratu postulaverat. Id muneris ut expleret, Salvator Davila renuntia- tur, vir indole suavissimus, urbanitate, ac lepidis facetiis nulli secundus, tum etiam Gallicae linguae Magisterio, mathematicis cognitio- nibus, amoenis litteris, et scientiis gravioribus ornatus; quem itidem religione, ac pietate cla- rum, septimo jam anno Bononiae vita functum, singillatim laudavimus, certe infra meritum. Cum autem Salvator externis adolescentibus phi- losophiam Angelopoli traderet, nec expedire vi- deretur, intempestive abrumpi curriculum; dum ille priori muneri postremam manum impone- bat, Iragorrius vices absentis gerere ad Prae- torios liberos imperatur. Quod honorificum mu- nus, tametsi animo reluctans inierit; ea mode- stia, et religiosa dignitate adimplevit, ut no- biles, et pii Parentes quammaxime probaverint hominem, cessantemque post sex menses ab officio, quampluribus amoris, ac desiderii indi- ciis cumulaverint.

Post biennium in Professorum domus labo- ribus exactum, philosophiae Magister ad An- gelopolitanos remittitur. Atque ut erat illi so- lemne, quaecunque aggredereur, adamussim perficere; nihil non tentavit, ut omnes hujusce laboriosissimi muneris partes adimpleret. Singu-

R 3

lari

lari erat perspicuitatis dono ad abstrusa quae-
libet, ac reconditi sensus arcana, facili verbo-
rum ductu extricanda: et testis egomet sum,
quanto insuper labore ampliare procuraverit hanc
sibi ingenitam a natura virtutem, quantaque pa-
tientia iterum, ac tertio rem eandem enuclea-
re tentaverit, diversis usus circuitionibus, ut ob-
scuras illas, perplexitateque ac taedio refertas
ambages vel rudis quisque auditor intelligeret.
Id autem non in ludo duntaxat, sed ad ejus
etiam cubiculum venientes, aut ubilibet de phi-
losophicis interrogantes, perhumanus excipiebat;
atque ut libere accederent, quoties dubium ori-
retur aliquod, invitabat. Neque vero, qui tam
alacri insudabat assiduitate ob litterarium disci-
pulum profectum, ipsorum animi salutem ne-
gligebat. Nullus erat dies, quin de rebus aeter-
nis verba ingeminaret: mane, et vespere quo-
tidie lectioni de hujusmodi rebus modicum da-
batur temporis; quam lectionem ipse postmo-
dum opportunis monitis longiuscule confirmabat.
Cohortabatur auditores, ut ad salutaria tum
Poenitentiae, tum Eucharistiae Sacramenta fre-
quentes, et reverentes accederent; Mariamque
Virginum Reginam, per cujus manus derivantur
Divina in mortales beneficia, toto cordis affe-
ctu prosequerentur. Ita enim vero fervidus, et
vultu accensus in his erat officiis, ut aperte vi-
deretur, quanta charitatis flamma hominis urge-
ret praecordia. Generatim humanus erat, et
suavis, tum omnes, tum singulos alloquens;
quin a debita pro munere gravitate deflecteret;

pro-

proinde nullum erat benevolentiae indicium,
quod auditores Iragorrio non praestarent. Ab
ejus disciplina complures prodierunt, qui a mun-
danis illecebris ad sacrarum Familiarum claustra
contulere se se; quos inter Josephus Redona,
juvenis purgatissima innocentia, ob quam, et
ob ingenii excellentiam Magistro fuerat charus
in primis; qui postea Societati nomen cum de-
disset, crudelique sui corporis odio gravem sibi
morbum attulisset; tertio demum mense post com-
mune Provinciae Mexicanae naufragium, ad
Fratres Bethlemitas, quos alibi diximus eo loci
religione florere, diem obiit supremum, ingen-
tique Mexicanorum comitatu, et frequentissima
pompa, quasi Angelus in caelestem patriam in-
troferretur, inter sparsos flores, et publicos
plausus fuit elatus. In tanta Magisterii defati-
gatione magnopere vexavit hominem adversa
valetudo, eoque dolores capitis increvere, ut
fere, quid ageret, nescire se, nec omnino suam
sibi constare mentem, interdum assereret. Ni-
hil propterea credidit ab obedientiae perfectio-
ne desciscere, si ad Franciscum Zevallium,
Provinciae Praesidem, postquam rem mature
perpendisset, confugeret, atque enixe obtesta-
retur: ut, quandoquidem per morbi gravitatem
staret, quominus ipse rectae sui muneris admi-
nistrationi sufficeret, a Magisterio removeretur.
Zevallio autem, justis certe de causis, abnue-
nte; valetudinem suam, et vitam ipsam Super-
ioris voluntati posthabere constituit obsequen-
tissimus Magister. Accessere per id temporis

R 4

dome-

domesticae nonnullae insectationes, quae Magistri animum oppido excruciarunt. Neque vero dubito, quin utraque pars vacaret culpa: cum ita ferat humana conditio, ut ingeniorum cavillationibus nunquam non simus obnoxii; si-ve incogitantibus verbum excidat, quo peperam credat alter, suam laedi existimationem; si-ve in suo quisque munere exercendo, diverse opinemur; si-ve quis nimia severitate judicet, minime ferendum, maculis vel levissimis inquinari alterius virtutem. Ita comperimus, viros maximi consilii, et castigatissimae consuetudinis, in Bernardum Colnagum, hominem apprimè Deo charum, exarsisse: nec alia desunt et externa, et domestica, belli ex utraque parte justae monumenta. Utcunque vero fuerit, coortae procellae Irégorrius egregie restitit, immotam illam, qua eminebat, opponens animi magnitudinem; atque his tantis adversis nihil obstantibus, munus inceptum secunda civitatis admurmuratione perduxit tandem ad exitum.

Confecto philosophiae Magisterio, ad Anticariense Collegium Superioris jussu contendit, per vicinos pagos constitutis anni temporibus Verbum Dei annuntiaturus. Homo sane, qui desiderio exaestuabat, vires, et conatus omnes in animorum salutis procuracione impendendi; ejusmodi sudori Evangelico natus videbatur: proindeque nihil illi jucundius, nihil ipsius ingenio accommodatius, quam diutinam praestare operam optatissimo, et laboriosissimo Ministerio. Caeterum cum per id temporis renun-

tia-

tatus esset Moderator ad Patzquarenses Josephus Melendezius, qui ad plures annos eximia prudentiae laude, ac fere inimitabili charitate, in Angelopolitano Divi Ildephonsi Collegio Ministrum egerat; Irégorrius continuo appellatur, a quo tanti decessoris locus impleretur. Huic etiam muneri opportunissimae videbantur hominis dotes, qui suoapte ingenio mitis, ac dulcis, atque insuper omnibus omnia factus ab industria charitate; facile posset Socios a tirocinio recentes ad religiosos mores, et disciplinam domesticam informare. Post paucos tamen menses, alumnis, qui grammaticae studebant in ejusdem urbis Collegio Divi Hieronymi, summa cum potestate praeficitur. Eminebat ille comi gravitate, perspicaci prudentia, et dono quodam mirabili se se in juveniles animos insinuandi, atque idcirco credebatur optimus pro excitandis illis ad litterariam gloriam, pro dirigendis moribus ad studium pietatis, pro formandis ingeniis ad civilem consuetudinem. At homines, quos exornat virtutum universitas, ad omnia munera existimantur idonei. Singularis prudentia, charitas humanissima, nativa et nihil fucata gravitas, actuosa strenuitas, judicii maturitas, animi magnitudo, constantia vultus ad inopinata discrimina, quae dotes omnes in Irégorrio certatim emicabant; in causa quidem fuere, cur in praedictis muneribus modico tempore constiterit, semper vocatus ad altiora. Utique vix Divi Hieronymi subsellium occupat; cum Josephus Utrera, domui Professorum desi-

designatus Praepositus, Iragorrium, cujus per-
spectam habebat virtutem, ejusdem domus Mi-
nistrum postulavit. Et hic tandem quievit ab
officiorum mutatione; non tamen quievit ab
opera: nam quantum cura, et scrupulosa rei
domesticae sollicitudo patiebatur, in laboriosis-
sima domo, quasi operarius esset appellatus,
animorum intendebat saluti, consolandis aegrotis,
detergendis poenitentia conscientiis, urbi
commovendae sacris concionibus, et tonanti
facundia in meliorem frugem revocandae. In
spinosis illis, quae plurima, et cum domesti-
cis, et cum externis, Ministerium offerebat ne-
gotia, conspicuus erat modestia, charitate, at-
que animi demissione; quin unquam visus fue-
rit, quanquam provocatus interdum, aut ira ex-
candescens, aut vultu incompositus. Neque ve-
ro id tribuendum naturae virtuti, quae videlicet
nesciret irasci: cum contra praefervida es-
set indole, pronaque ad iracundiam; nisi longo
usu vim sibi inferendi, de bilis assaultibus obti-
nuisset victoriam.

Ejusmodi ministerio finem posuit septimo
Kalendas Quintiles, anno hujus saeculi sexage-
simo septimo; cum Josephus Antonius Arechius,
qui renuntiatus erat Senator ad Manilenses, et
Mexici navigationis commoditatem opperieba-
tur, ante diluculum in Senatoria Majestate si-
stitit se domus Professorum Praeposito: a quo
reverenter, ut par erat, exceptus, imperat Re-
gio nomine, vocari ad se Socios omnes in lo-
cum illum, ubi solebant pro religiosis conven-
tibus

tibus congregari. Dicto citius cum convenissent
in sacellum domesticum, Arechius legit ab Re-
ge decretum, in quo Jesuitae omnes Hispani
solum vertere jubebantur. Nihil de prompta,
et fideli obedientia dubitatum; quam quidem
obedientiam propria notari manu ab omnibus,
et singulis exactum est. Attamen, re prope
confecta, fuit, qui animadverteret, moneret-
que, in eo sacello asservari Numen Eucharisti-
cum: quam ad vocem attonito similis Regius
Administer, tactus reverentia Numinis, et re-
ligione loci, excusatum se piis verbis ad om-
nes voluit, quod eo loci, rei omnino ignarus,
judicialia exercuisset. Omnes excusationi suffra-
gati sunt, quod nemo fuisset ullus, qui rem ani-
madverteret opportune, percussus cunctorum
mentibus ad insolitam conveniendi causam. In
haec vero: *Quid agendum igitur?* Exterritus ait
Senator: *pompa ne debita extrahemus Divinum
pignus, alibi recondendum?* Quin imo (ait ille,
qui rem primus notaverat) nos hic refici, et
recreari coelesti hoc alimento aequum erit. Quod
cum pio, summoque plausu a cunctis accipere-
tur; Obstupefactus Arechius: *Ergo ne vos,* in-
quit, *modo?* Nunquam vero, una omnes voce
responderunt, illud fuerit utilius, neque cadere
poterat quid aptius, quam Viaticum hoc mi-
graturis, et solatium calamitosis. Obmutuit,
lacrimis obortis, pia Senatoris religio, et facta
potestate, ut ea ratione Sacrum tolleretur, con-
sumpta Divina dape; in reverentiam exinde
versus est hominum, qui ad inexcogitatum,
im-

improvisumque summi decreti vulnus, ea mentis tranquillitate constiterant, atque in pios illos motus erumpere potuerant. Sed Iragorrii praesertim demiratus est; cuius nimirum virtutes licuit ipsi tum intime, tum diuturniori tempore conspicari: caeteris enim Sociis Mexico proficiscentibus, unus ille, qui rem familiarem Minister curaverat, per dies aliquot domi remansit, de sacra suppellectili, de redditibus annuis pro Sacerdotiis, et solemnibus inibi loci constitutis, et de pluribus aliis, quorum erat cura Sociis in ea domo degentibus, Arechio redditurus rationem. Quod miro fecit tum rerum ordine, tum oris comitate, tum animi constantia, caste, atque integre functus officio, nihil haesitans, nihil turbatus, quasi cum amico de lepidis ageret. Quae sane perquam urbana hominis virtus adeo devinxit Regii Senatoris animum, ut sinceram, atque ex animo amicitiam ipsi per eos dies maximis argumentis probaverit: et cum deinceps Arechius idem rem totam deferret ad regni universi Praetorem, atque ad Josephum Galvezium, qui tum temporis Legatus potestate summa Regis, et rem omnem publicam in Mexicanis lustrabat Censor, et rei Jesuiticae singularibus mandatis intererat; duo tanti viri eximiam Iragorrii pietatem, atque incorruptam integritatem magnificerunt, et laudibus cumularunt.

Absolutis penitus, et ad calculum revocatis rationibus, Veramcrucem ire iussus est, ut Socios in exilium properantes consequeretur.

Nihil

Nihil valetudinis imbecillitas, nihil terrestrium viarum difficultas, nihil vasti maris, quod nunquam viderat, immensitas impedivit, quominus laeto animo, atque alacri vigore profectionem adornaret. Magna quidem exercendae patientiae fuit materies in longissima illa, et permolesta navigatione; omnia tamen et incommoda, et pericula religioso vultu superavit imperturbata viri tranquillitas. Post emensum Oceanum, Gades appulsus est, et menses aliquot in Mnestei portu conquievit: unde rursus per mare, ac terras iter arripiens, in Tusculanum tandem, amplissimam villam urbanam sexto ferme a Bononia lapide, considerare imperatur. Et hic Provinciae Praeses cum animo volveret, quantam ille diligentiam, atque accuratam solertiam in munerum habitorum exercitio adhibuerat; dignum existimavit, quem rei domesticae procurationi praeponeret: quae quidem procuratio, nullo tempore non difficilis, eo loci, et rerum erat sine dubio perardua. Confluxerat in praedicta villa convenarum Sociorum multitudo, quorum non solum victui providere in ea pecuniarum paucitate, industriae Procuratoris erat; sed quidquid in illa ab urbe distantia desiderare possent homines a patria suavitate avulsi, a mari recentes, viribus fracti, laboribus oppressi, ad ejusdem operam confugiebant. Munus certe Iragorrius recusabat, si reluctanti naturae indulsisset; qui vero ab religiosae vitae infantia suarum actionum normam habuerat obedientiam, oneri gravissimo subiecit patientes humeros, et

quam

quamdiu Tusculanum incoluere Socii, procuracionem retinuit; quo toto tempore contubernales omnes maxime probaverunt hominis temperantiam, et sedulam in officio alacritatem. Inde cum Provinciae praeses, confecto Magistratus triennio, de more Societatis a munere cessavisset; Iragorrius novo Moderatori a Secretis appellatur. Amplissimam in hoc officio provinciam sibi oblatam reperit, qua palam omnibus faceret amorem suum, et reverentiam in Societatis leges, atque Institutum universum: pluraque per id temporis ex ejus consilio stabilita sunt, ut otii mala declinarentur; ut Sociorum ingenia, et maxime illorum, qui juventute florebant, exercerentur; ut avita disciplina quam accuratissime servaretur; ut religiones ex domestica consuetudine colerentur. Verumtamen annum fere in his confecerat, cum abrupta sunt omnia, et venerando supremi Pontificis decreto Societas extincta. Legitimae imperantis potestati nihil distulit obedire Iragorrius; tametsi temperare sibi non potuerit, quin Parentis fatum lacrimaretur, quam unice adamabat; quam ad annos plus viginti duos morum Magistram audierat; a qua tot precibus obtinuerat, ut ejusdem filiis dare se nomen pateretur. Mutavit religiosam vestem; nihil tamen ab religiosis moribus, quibus tot annos enituerat, deflexit; et piissimo institit tenori vitae, perinde ac si esset a mundanis periculis oppido remotus.

Ultra triennium adhuc Bononiae remansit, jucundo secessu, et latebris functus; unum co-
gi^a

gitans, ut solutus omnibus curis humanis, in semet excolendo Divinis meditationibus reliquum aevi spatium consumeret. Commoratus est per id temporis apud Divae Catharinae Parochum, Sacerdotem optimi nominis, qui pietatem ejus, prudentiam, doctrinam, animi moderationem maximopere aestimavit. Iragorrius autem, quem inprimis urgebat desiderium officia hominibus praestandi; ne incomitatus abiret discipulus ejus, ab animi dotibus illi charissimus, qui Romam contendebat; decrevit et ipse immigrare: in qua quidem urbe, postremo vitae sexennio, praeclara dedit Sociis virtutum omnium exempla, christianae potissimum fortitudinis, ad incudem positus diuturnae infirmitatis. Paucos menses commoratus fuerat Romae, cum incrementum sensim coepit ille capitis dolor, quo fere ab annis teneris excruciatum fuisse hominem, supra demonstravimus. Neque jam tormentum illud in fronte, occipite, ac temporibus duntaxat insidebat; sed aures, dentes, gingivas pervagabatur: atque eo demum atrociter insaevit, ut, erumpente per aures humore quodam putrido, necessarium judicaverit, artem medicam experiri. Cauterium cruri applicari praecepit Medicus, ut, ulcusculo sensim facto, cursantes perniciose humores illac depellendi confluerent. E vestigio praecipienti obsecutus est; postridie vero, ne a Missae sacrificio abstineret, iter omittere non credit, quod passuum circiter mille facere quotidie solebat. Atque hinc horribilem in modum vulnus intumescere, rubere,